

Scoală - BCU Cluj

rint a delegatiók tárgyában. Ezen bizottság szá-
kadatlanul folytatja üléseit, melyeknek eredményét
minden oldalról nagy érdeklődéssel és feszültsé-
gel várják, s méltán, mert itt valóban oly kérdé-
sről van szó, mitől hazánk s a birodalom jobb jü-
vője függ. Habár erre vonatkozólag igen fontos tu-
dósításokat kaptunk, kötelezőnként tartjuk min-
den specialitásokba való avatkozástól óvakodni, va-
lamint ezt a magyar pártlapok is teszik.

A képviselőház bizottságainak elnökei és
előadói az országgyűlésben 7 kén értekezletet tartot-
tak, hogy a különféle bizottságok üléseinek sor-
rendjét megállapítsák.

Minthogy a közös ügyek tárgyalására kikül-
dött bizottság tanácskozásai még néhány napig
a délelőtti órákat igénybe veszik, nehogy az itt el-
foglalt tagok más bizottságok tanácskozásaiból
kimaradni kénytelenek legyenek, az értekezlet köz-
megegyezéssel abban állapodott meg, hogy bezáró-
lag a jövő csütörtökig (jun. 14.) más bizottsági
ülések ne tartassanak. Azonban olyan ülések, me-
lyeknek megtartását az illető bizottságok már
korábban elhatározták, ezen idő alatt is a megha-
tározott módon fognak megtartani. Az inséglügyi
bizottság már elkészült javaslatával, mely is e
napokban kerülendően az anyagi érdekek ügyében
kiküldött nagy bizottság tanácskozása alá, való-
színű, hogy e kérdésben szombaton, jun. 9-én, or-
szágos ülés fog tartatni.

Ötödik közlemény. Az inséggel küzdő
bukovinai magyar reformátusok számára gyűlt ke-
gyes adományokról:

1) Dicső-Szent-Mártonból: Puskás Já-
nos 3 frt, Barra Péter 2 frt, Ujfalvi József 1 frt,
összesen 6 frt.

2) Sz.-Veszprémszől t. Bedőházi János ur
által: Léczfalvi Gyárfás Ferencz 1 frt, csapói Hor-
váth Albert 1 frt, székelyfalvi Fekete Pál 1 forint,
Vita Sándor 1 frt, Lázár Farkas 1 frt, Bágya Fe-
rencz 1 frt, Bedőházi János 1 frt, összesen 7 frt.

3) Szamos-Ujvárról t. cz. Bulbuk Bog-
dán ur 10 frt.

4) Ó-Tordáról lelkész t. Miklós Miklós ur
által: Bárd Kemény György 1 frt, Nagy Mihály 1
forint, egy valaki 1 frt, Bornemisza József 1 frt,
Lovas Dániel 1 frt, Osztián Gerő 50 kr, Horváthi
József 50 kr, Zerif és Retezár 50 kr, Wolf Gábor
50 kr, Szemeriai Ferencz 50 kr, Borbély Ferencz
50 kr, Harmath Márton 50 kr, dr. Bod Elek 50 kr,
Molnár Márton 50 kr, Mezei András 50 kr, Vesz-
prémi Ferencz 50 kr, Stiber József 50 kr, Miklós
Miklósé 50 kr, Miklós Gizela 50 kr, Miklós Ida
50 kr, Fodor Márton 40 kr, öz. Szabó Danielné
40 kr, Jenei Zsigmond 40 kr, Blényesi Samu 40
kr, Székely László 40 kr, Csont Sándor 40 kr.
Ezeket kívül gyűjtők és részszerint adakozók:
Tóth Mihály, id. Zalányi János, Nemes Mihály,
Szabó Mihály, Kovács József, Vida László, Bóthi
Mózes, Csutak Lajos; az Ó-Tordáról gyűlt egész
összeg 35 frt, összesen 58 frt.

Ez összeget, u. m. ötvennyolc o. é. forintot,
mai nap rendeltetése helyére elindítottam, s midőn
az emberbaráti és keresztényi szeretet nevében szí-
ves köszönetet mondok a kegyes adakozóknak, fel-
hívok egyszersmind minden könyörületes szívet ez
éhez szegény honfitársaink gyámolítására, avagy
csak aratásig.

Kolozsvárt, jun. 6-kán, 1866.

Nagy Péter,
ev. ref. püspökhelyettes.

Számadásos kimutatás,

a tordamegyei inségesek segédmezé-
sére egyesektől és testületektől rendel-
kezőm alá bocsátott pénzüsszegekről.

I. Az erdélyi gazdasági-egylet választmánya
által a testvér Magyarhonból hazánkban találtató
inségesek számára küldött könyvradományból át-
vettem 1866-ban április 10-kén 450 ftot o. é.

Ezen összegből kiosztott: 1. A maros-bo-
gáthi járásban: a) Maros-Bogáth helységében 40
egyennek 41 frt. b) Maros-Dátos helységében 21
egyennek 21 frt. c) Maros-Kapus helységében 33
egyennek 38 ft. Összesen 100 ft.

2. A mezősegi járásban: a) Mező-Bő helys.
18 egyennek 20 ft. b) Mező-Nagy-Csán helys. 20
egyennek 20 ft. c) Mező-Szent-Jakab h. 20 egyen-
nek 20 ft. d) Mező-Czikud h. 40 egyennek 40 frt.
Összesen: 100 ft.

3. A pagocsa járásban: a) Mező-Bodon hely.
26 egy. 26 ft. b) Mező-Sály h. 12 egy. 24 ft. c)
Pagocsa h. 12 egy. 25 ft. d) Mező-Rücs h. 12 e.
25 ft. Összesen 100 ft.

4. A magyar-régi járásban: a) Magyar-Fül-
pös h. 6 e. 12 ft. b) Toldalag h. 12 e. 24 frt. c)
Unoka h. 5 e. 10 ft. d) Körtekapu h. 7 e. 14 frt.
Összesen 60 frt.

5. A vajda-szentiváni járásban: a) P. Almás
h. 12 e. 25 frt. b) Balla h. 12 e. 25 frt. c) Póka
h. 7 15 ft. d) Póka-Keresztur helys. 7 egy. 15 ft.
e) Majos h. 5 e. 10 ft. Összesen 90 forint.

Ezen számadásos kimutatást beküldöttem az
erdélyi gazdasági-egylet inséglügyi bizottságának
1866-ban június 2-kán, 1866. élnöki szám alatt.

II. Belső-Szolnokmegye t. sz. bizottságának pénz-
küldeményét átvetttem f. év április 11-kén 200. sz.

alatt 33 ftot. Ugyanazon szám alatt április 11-kén
tovább kezelés végett áttettem a tordamegyei insé-
glügyi bizottsághoz.

III. A mlgs gr. Teleki család által az insé-
gesek felségelésére utalványozott 500 ftot a tisz-
telt család pénztárnokától, tks. Tollas Károly urtól
áttvettem f. év április 16-kán.

Ezen összegből a) vétetett 100 véka török-
buza per 1 forintjával, ezen 100 véka török-
buza kiosztott a gerend-kereszturi inségesek között 277
egyennek; b) Kolozsvári Dánielné, kinek összes
vagyonát gyűjtés következtében megsemmisült, ad-
tam 40 ftot; c) 360 ftot kiosztottam Tordamegye
felső-kertületében lévő inségesek közt. Össz. 500 ft.

Ezen 500 ft. mikénti kiosztásáról a tiszte-
lt gróf Teleki család megbízottjának, t. Tollas Károly
urnak egy nyugtát s 11 darab kimutatást folyó é.
május 28-kán megküldöttem.

IV. A pesti első takarékpénztár igazgatósá-
gától az erdélyi gazdasági-egylet útján vettem be
150 forintot. Ezen összegből kiosztott: a) M. Czi-
kud helységében 50 egyennek 50 ft; b) b) M. Ge-
rebenes h. 50 e. 50 ft; c) Pagocsa h. 50 e. 50 ft.
Összesen 150 forint.

Ezen összeg kiosztását igazoló számadásomat
a pesti első takarékpénztár igazgatósága megnyug-
tatása végett, megküldöttem az erdélyi gazdasági-
egylet alelnökének, báró Huszár Sándor urnak f. é.
május 24-kén.

V. Mlgs báró Bánffy Kálmán urtól a kolozs-
vári hushagykeddi bál költségeire szánt, de el-
nem kelt pénzüsszegekből átvetttem 52 ftot. Ebből
kiadtam: a) felségelésre M. Bő helységében egy
egyennek 25 ftot; b) M. Kook helys. egy egyen-
nek 14 ftot; c) némely helységek által inséglügyi
kötelevekre felhasznált helyegek megtérítésére 13
forintot. Összesen 52 ft.

Ezen összegből kiosztott 756 egyennek 1139
frt. A tordamegyei inséglügyi bizottsághoz átté-
tettem 33 frt. Inséglügyi kötelevek bélyegei áraban
megtérítetett 13 frt. — Az egész összeg 1185 ft.

A felségelt inségesek nevében, a nyújtott
könyvradományokért, fogadják a segélynyújtó egye-
sek, egyesületek, legőszintebb halálat.

Torda, június 4-kén, 1866.

Bárd Kemény György,
főispán.

Levelezés.

Sz.-Somló, május 26.

(Zsinat, érdem és szerénység.) Szilágy-szolnoki
egyházmegyénk május 23—26 dik napjain tartott
részletes zsinatán nem egy fontos, sőt általános ér-
dekű tárgy forgott fenn, melyek megérdemlik, hogy
napvilágot lássanak. De mielőtt ezek ismertetésére
becses lapját igénybe venném, sietek egy megható
jelenetet rajzolni, mely, midőn egyfelől érdem-mél-
tánylása, másfelől a fáradhatlan és sikeres egy-
házi főnök szerénységének felemelő nyilvánulása.

Ime a tény: egyházmegyei algonok tks
Bereczki György ur felszólítja n. t. Faragó József
esperes és r. zsinati elnök atyánkfát, hogy egy
személyére vonatkozó indítványt óhajtana tenni,
sziveskedjék az elnöki széket másra ruházni! El-
nök k. atyánkfia felkéri az üregecs szép és ékes
koronájával ékeskedő, de fiatal lelkű bagosi lelkész
k. atyánkfát a kertületi elnökségre s maga pedig
eltávozik. Az esperes ur eltávoztával Bereczki ur
felmutatván szeretve tisztelt esperesünk bokros ér-
demeit, tapintatos bánásmódját, tiszta szívét, szí-
lárd jellemét s vallásos buzgalmát; mint a melyek
által egyházmegyénk körül hat évi erőteljes és er-
nyedetlen kormányzatával maradandó érdemeket
szerzett magának: indítványozza, hogy, miután es-
peres k. atyánkfia fenn elősorolt tulajdonainál fog-
va képesítve van egész superintendenciánk bárme-
lyik cardinalis hivatalának, s respective áldott em-
lékű főpásztorunk halála által turesedésbe jött s kö-
zelebből betöltendő közjegyzői állomásnak hasznos
betöltésére, részletes zsinatunk tiszteletteljesen ké-
resse meg a mlgs egyh. főtanácsot, hogy június
7-kén eszközözendő kijelölés alkalmával méltózas-
son figyelemmel lenni, a népes szilágy-szolnoki
egyházmegye ernyedetlen és sikeres esperese n. t.
Faragó József urra.

A tks gondnok urnak ezen szívünk mélyéből
merített indítványa általános viszhangra talált, és
ámbar meg vagyunk győződve, hogy esperes k.
atyánkfának jelleme, munkássága s képessége nem
csak a 70 egyházat számláló sz. szolnoki egyház-
megyében ismeretes, de ismeretes az egész supe-
rintendencia s főképp a mlgs egyházi tanács tagjai
előtt; mert nem rejtethetik el a hegyen épült város:
midazonáltal a tisztelt és szeretet adóját véljük
leírhatni azáltal, ha a tett indítvány szellemében
alázatos tisztelettel keressük meg a mlgs egyházi
főtanácsot. Ily értelemben bizattak meg tehát ker-
elnök és aljegyző atyánkfiai a mlgs egyházi főta-
nácshoz intézendő felterjesztés megkésztetésére.

A felterjesztés megkésztült és ma május 26-án
a jegyzőkönyv olvasás sorában, a jegyzőkönyvi
kivonattal együtt fel is olvastatt. És ime ekkor
voltunk tanui köztiszteletben álló esperesünk sze-
rénségének. A meghatottság könyei ragyogtak es-
peres ur szemeiben, de határozottan kinyilatkoztat-
ta, hogy 1866. május 25 ikét élt legzebebb napjai
közé fogja számítani, de véleménye szerint e kére-
lem rá néve csak úgy tarthatja meg zománézt,

ha neki átadatik, és a baráti keblek ez őszinte
nyilatkozatát megőrizi haláláig, mint szent ereklyét,
mint szívének legdrágább kincsét. Részletes zsinat-
unk igyekezett ugyan t. t. esperes urat ellenkező
véleményre vezetni, de miután kinyilatkoztatta,
hogy ezáltal a főegyháztanács gyűlésében, sőt még
a zsinaton leendő megjelenéstől is elzárjuk:
belenyugodott a nt. esperes ur óhajtatására, és a
határozatot a kérelemmel együtt átadta határtalan
tisztületének maradandó okmányai gyanánt.

De véleményem szerint nem azért gyújtják
meg a gyertyát, hogy azt véka alá rejtsek. Sza-
badnak tartottam én is ez elvből kiindulva a sze-
retet tolmácsolta emez eszmét, nem engedni csak
itt közöttünk elbaini, hanem feltámasztani azok lel-
kében, kik a kijelölésben befolytak, hogy a mit
közvetlen kérelmünk által óhajtottunk elérni, esz-
közöljük a nyilvánosság közvetítésével.)

Nagy László, ev. ref. pap.

M. Váshely, ápril 6.

Tudom, hogy ez idő szerint inkább a politi-
kai dolgoknak kell helyet engednie becses lapjában,
azonban kérem ezen elég közérdekű oktatástügyi
felszólalásomnak is most az egyszer egy kis tért
szorítani.

A helybeli ref. egyház ezelőtt néhány évvel
leányiskoláját jobb lábba állítani akarván, azt
négy osztályúvá emelte, egy nő-tanítót hívott 800,
és egy férfit 300 o. é. frt fizetésre. A nagyreményű
iskola hogy megindult: szervezetében, illetőleg ve-
zetésében a vizsgálódó szem nemsokára bizonyos
körjeleket vehetett észre, melyek szomorú követke-
zéssel fenyegettek. A baj be is állott, s az egyház
kénytelen vala mult év folytán a tanítókat fölmen-
teni és a két felső osztályt megszüntetni ideiglene-
sen. Most az iskolát ismét helyreállítják. Mely al-
kalommal többektől hallom vitatni azon kérdést:
ha valjon ismét valamely nő-tanítót állítsanak-e az
intézet élére, vagy férfival próbáljanak? ... Nem
vagyok oly helyzetben, hogy ez ügyben illető he-
lyén hallassam szavamat, tehát itt e téren veszek
bátorságot közzé tenni egy szerény véleményem,
vagy is inkább tapasztalást, a nélkül, hogy valaki-
nek ezáltal tanácsot adni akarnék.

A közelebbi 8—10 év folytán több leány-tano-
da felállítását kísérem figyelemmel, melyek közül
néhány csakhamar a helybeli iskola sorsára jutott,
azaz: alig ülték meg születése örömét, s már is
temetésére kelle sietni. E körülményt közelebbről
vizsgálva, egy tapasztaltam, hogy ezen leány-osko-
lák mind olyanok voltak, melyek kizárólag nő-tani-
tók vezérlete alá valának adva. S mi lehet már az
oka? Könnyen megmondhatnám! De ennek részle-
tesebb fejtegetését oly térre viszem, hol több hely
leend azt szellőztetni. Nem állítom, hogy tán a
fiatalk által rendezett leány-oskolák mind és min-
denben tökélyesek lennének, s a nők tanítói képes-
ségét és ügyességét sem akarom kétségbe vonni²⁾;
de azt határozottan nyilváníthatom, hogy a csak is
nők által vezettek nem fognak jelen körülményeink
között állandók lenni.

Valaki azt mondhatja: de Erdély két milliónyi
népessége nem mind városban lakik, s a falusi sze-
gényebb egyházak nem tehetik, hogy a kántorokon
kívül még egy-egy tapintatos tanítót állítsanak!...
Nem is szükséges. Ezt teljesítheti mindenütt a pap.
Predikációkkal csupán népet nem nevelünk. Tem-
plomon kívül kell az ifjúságot nevelni, oktatni. A
mit a falusi kántorok tanítanak, még csak szerény
alap, mit erősíteni s mire építeni főkötelessége
lenne minden papnak, különben annyira begyepes-
edik pár év alatt, hogy még nyoma sem látszik.
Gergely Lajos.

Fel-ör. május 31.

Nemzetünk jobb jövője³⁾ attól függ, hogy
minő irányt adunk a nemzet fejlődő csirájának,
tudjuk-e egy nevelni, hogy az anyaföldbe mélyen
gyökerezve, sem északra, sem délre, sem keletre,
sem nyugatra nem hajolva, de egyenesen égfelé
növe terepélyes és az élet minden szükséges gyü-
löcseit megtermő ágakat hajtszon.

Nemzetünk szebb jövője a népnevelésben,
nemzeti iskolák szervezésében lévő biztosítható és
ez nem annyira az azt nem értő néposztálytól, mint
a magasabbra célt ismerő honfiaktól lévő várható,
legelső kötelesség minden birtokunkban lévő anyagi
és szellemi eszközökkel a népnevelésre befolyt.

Nagy volt bár az éjszaka, nyomasztó az álom;
kezd már hajnalani itt-ott, kezd a nép ébredni,
szélnézni, magáról gondoskodni, és kik a nagy
éjszakán álmatlanul virrasztva őrizték, kezdik nap-
irányba vezérelni.

A népnevelés ügyében már is sok örömdetes

¹⁾ A „Pesti Napló“ és „Prot. Egyh. és Isk. Lap“ ké-
retnek a közlemény átvételére. N. L.

²⁾ Mi tehát a valódi ok? Mely lett volna ezt bár rövi-
den fölfejtani e — nézetünk szerint — nem csekély fontosságú
kérdés felvilágosítása érdekében. Szerk.

³⁾ Bocskánat az előzmények kihagyásáért; habár azok-
ban sok igaz foglaltatik, azoknak elmondása éppen most, s azon
részint apathicus, részint önmagunk ellen recrimináló modor-
ban, a mi nézetünk szerint korszerűtlen. Nem is pártoljuk fel-
tétlenül azon tetteket, s azok közt nem egy van, mely bő-
vebb commentárt igényelne. Vannak igazságok, melyek csak
gyöngéd indoklás mellett hatnak, meztelenül odadobva pedig
— mert önmagunkban metszők — csak visszahatást szülnek. Ez
nézetünk s tiszteletes ur nem veendő rossz neven, ha ahoz ra-
gazunk. Szerk.

jelenetek vannak, ilyen a többek között a fel-őri
ev. ref. egyház is. Ezen 450 lélekből álló egyház
tagjai, kik egyébiránt igen szorgalmasak és jól be-
rendezett gazdasággal bíró földművelők, huzamos
időken át minden pártfogás és iskolázás nélkül tá-
rvekedvén, szép nemzeti nyelvünket már kezdés tár-
salgásaiból kihagyni. Azonban egy pár jó hazafi
lelkes fellépése következtében az egyház anyagi-
lag és szellemileg újjá született, s ma már tagjai
örömmel ragadnak meg minden alkalmat nemzeti
nyelvük megtartására, gyermekeik számára bizto-
sítására, nevelésére.

1864-ben ezen egyház oly szegény volt, hogy
egyetlen fillérrel sem bírt, mivel adóját fizethesse,
romladozott épületeit kijavíthassa, s egyéb szüksé-
geit fedezhesse, minden kiadásai rovatal után tör-
ténvén, ez sok kedvetlenséget okozott. Hogy a ro-
vataloktól menekülhessenek az egyház tagjai, egy
az előtt közösen használt, de a közelebbi időkben
a község által erőszakosan használt kaszálórétet
ajánlottak fel az egyház részére, mely lelkes áldo-
zat, hogy mily erős ellenszegülésre talált (néhány
még most meg nem nevezett bizonyos egyének ál-
tal) alig képzelhető.

1865-ben ugyanezen egyház tagjai 1070 frt.
államközséget ajánlottak egyházi és iskolai célokra,
ennek érvényesítése ellen ismét küzdőkre szállot-
tak azok, kiknek abban egyetlen egy fillérjük sem
volt. Már szinte veszteve vala az ügy, midőn főispán-
helyettes mlgs Pataki Daniel ur egyházunkban
megjelenvén, erélyes fellépése legyőzött mindeu
akadályt és most ezen egyház 1070 ft tökével bír.

Szellemileg sem mulasztott el ezen egyház
semmit a nevelés ügyében, 1865-ben 63 és 1866-
ban 76 tanuló gyermek gyakorolta az iskolát, még
pedig iskolához nem lévén, egy becsületes polgár-
nak, Dénes Györgynek, ingyen átadott lakhazában.

Ugyanezen 1865-dik évben elhatározván az
egyház 70—80 gyermek számára iskolaházat épü-
tetni, és e végre mlgs Pataki Daniel ur főispán-
helyettes mérnökkel tervrajzot készíttetvén, a meg-
kívántató költségek meghordattak. De az építési
anyagok beszerzésére nem bírván elégséges pénz-
erővel, a helybeli mlgs birtokos urak és több vi-
dédi buzgó honfiak segélyeit vettük igénybe, még
pedig kedvező eredménnyel, miről a még kézen
forgó adakozási iv bezártaival részletes és névsze-
rinti kimutatást fognak adni, addig is fogadják az
egyház köszönetét az illető t. cz. buzgó honfiak és
honleányok.

Folyó 1866-dik év május 21-kén ugyanezen
felállítandó népiskola javára mlgs Boér Károly
ur, mint ennek felügyelője és buzgó pártfogója,
tánczvizalmat rendezett Csicsó-Kereszturon. Bárha
az idő igen mostoha és szomorú volt a természet-
ben, tánczvizalmunk mind berendezése, mind a
benne részt vett lelkes honfiak és díszes honleá-
nyok számos megjelenése által igen fényes és jobb
időkkel is versenyezhető volt, mit bizonyít az os-
kola javára bejött 100 ft jövedelem.

Szeretett egyházam nevében forró köszönetet
mondok iskolánk felügyelője és ezen tánczvizalom
fáradhatatlan rendezőjének, mlgs Boér Károly ur-
nak, ugyesztint nyugalmazott főispán-helyettes mlgs
Pataki Daniel urnak, ki ez alkalommal is meghozta
buzgó aldozatját, nemkülönben egyházvidéki aljegyző
t. Csűrös József urnak, s e szent ügyet kegyelt
minden honfiaknak, honleányoknak. Adja isten,
hogy a szeretet karjain felemelt népmillióival nem-
zettünk megerősödjön legyen nagy és dicső, mely-
nek minden ajkán Kárpátoktól Adriáig zengjen a
magyar dal!

Veress Márton,
fel-őri hely. hitv. lelkész.

Kőhalom, május 20.

A „Kolozsvári Közlöny“ idei 44-dik számá-
ban, a „különlék“ rovat alatt, olvastuk: miszerint
Kőhalomban, h. ügyvéd Konrád Mór mellé pótkö-
vetül Nagelschmidt Ágoston és Kőhalomszékből
Mélász Vilmos mellé Schreiber Ferencz (szébeni
tanács titkár) választott volna. Ez tévedés, mely
ugy látszik egy kis toll- vagy fogalmazási hibából
— ezen ott használt szavak „előbbi“ s „utóbbi“
felcseréltetvén — keletkezhetett.

A dolog valósága nem úgy áll, azért és hogy
a további netaláni félreértések kiküldetésének —
miután a „Kolozsvári Közlöny“ idei 55-dik számá-
ban megjelent pesti országgyűlési tudósítás is hi-
bában közli követeinket — jónak látjuk, a követ-
választást úgy, a mint az valósággal történt, megírni.

Ugyanis Kőhalomszéki közgyűlése — Stuhl
werzamlung — mint arra illetékes testület (hogy
s mint? helyes vagy nem helyes okból? ezt most
már nem akarjuk vitatni) azt határozta volt: mi-
szerint Kőhalomszéke ne együttesen válassza meg
törvényszabta két képviselőjét, hanem osztásak két
választó kerületre, oly formán, hogy Kőhalom vá-
rosa magára egy és a szék többi 17 helységei ös-
zesen megint egy követet válasszanak. Ennek foly-
tán rendelte el a választó-bizottság a választáso-
kat, még pedig — bizonyos jó czélú, de kívánt
siker nélkül maradt számításból — először a szék
17 faluinak idei ápril 3-dik napjára, itt helyett Kő-
halomban és a városnak ápril 5-ére. Így választá-
tott a szék falui által ápril 3-kán ország-
gyűlési követül Mélász Vilmos és e mellé
pótkövetül Nagelschmidt A. Kőhalom vá-
rosa pedig ápril 5-kén Konrád Mór választotta s

melléje pótkövetül Schreiber Ferencet, ki (mint tudhatja, de azért most köztünk maradhat) ki a szászok között tán a leghatározottabb s legjobb magyar érzelmi ember, azt is curiosumként itt még megemlíthetjük, hogy a városi választásnál megjelent 28 oláh választó — papjuk által vezéreltetve s elvezetve — Axentyere szavaztak, kit ők még hírből sem ismertek; afféle órást is tettek a választó asztalra, mint a brassói oláhok.

Azért kérjük barátsággal a szerkesztőseget, szíveskedjék egy közelebbi alkalommal becses lapjában, az említett 44-dik számbeli hírt kiigazítva, képviselői választásunk eredményét, úgy, a mint azt itt a tény valósága szerint megírtuk — ugyan csak a „különfélék“ rovata alatt — érd. olvasó közönségével tudatni.

Különfélék.

Ö. cs. s Apostoli királyi Felsége folyó hó 5-én kegyeskedett kir. tárnokmester ur ö. Excellenciájától Buda és Pest sz. kir. városok hódo-lattaljes föllíratát elfogadni, s azokra szóval következőleg válaszolni:

„A jelen komoly pillanatban, midőn váratlan külbonyodalmak koronám tekintélyének s birodalmam érdekeinek védelmére kényszeríthetnek, nagy vigasztalást s erős támaszt találak hű népeim lelkesült áldozatkészségében.

„Ily becses készségről tanuskodnak Buda-Pest városaim polgárainak e föllíratái is, s azért azokat mint tapasztalt büszségi, hazaszeretett, s Irántam, valamint felséges Házam iránt viseltető őszinte ragaszkodásuk újabb örömdetes bizonyítékait meglelisméremmel fogadom.

„Tudassa ezt a két testvérváros hű lakosai-val, s biztosítsa őket változatlan királyi kegyelmesszívelyes vonzalmáról.“ („Sürgöny.“)

© Marosszéki polgárai bizalmi nyilatkozatot intéztek pár ezer székely választó aláírásával Deák Ferenc nagy hazánkfához. Jövő számunkban, míg annak ünnepélyes átadása valószínűleg ténynye válik, egész terjedelmében fogjuk közölni. A dévai kaszinó tagjai szintén intéztek hasonló bizalmi nyilatkozatot Deák Ferenchez, s azt Hunyadmegye képviselői gróf Kun Kocsárd és Makrai László folyó hó 5-dikén nyújtották át a nagy hazafinak, ki is köszönettel fogadta a megtiszteltetést.

— Most, midőn az erdélyi köz- és magánjog-történelem kérdései az országgyűlés által kinevezett csaknem mindenik bizottmány tárgyalásai közt áthúzódnak, legyen szabad figyelmeztetnünk honatyáinkat, ha szavaink hozzájuk elhathatnak, miképp Erdély legelső jogtudora, Dózsa Elek által Erdély és köz- és magánjoga alaposan átdolgozva közreadott, s Pesten Osterlamnál megszerezhető e cím alatt: „Erdélyhoni jogtudomány“, irta Dózsa Elek.

— A mint magán levélből értesülünk, a székely kiteleptési kérdésével többen kezdenek foglalkozni, s egy magyarországi buzgó főúr e lapok szerkesztőjével e kérdésről tüzetesebben értekezvén, tervét elfogadta, s ígérte lelkes közremunkálását, a terv szerint kívánt jelentékeny pénzösszegnek összeszerzésé körül.

* B-Hunyadon f. hó 10-én fog megkezdődni a sinodus. Az ünnepélyességeknél a helybeli ev. ref. collegium zenekara fog működni.

— Az erd. reformatusok mélt. egyházi főtanácsa tegnapelőtt népes közgyűlést tartott. Feles számmal volt benne képviselve mind a világ, mind az egyházi elem, ez utolsó a napokban Bánfi-Hunyadon tartandó közszinatra siető papok által. Legelőbb is főt. Nagy Péter püspökké létele által megüresült közjegyzői állomásra történt meg a candidatio titkos szavazás útján, melynek eredménye lett, hogy a többség megválasztotta bízalma Elekes Károly fehérvári esperest, Hegedűs János nagy-enyedi theol. tanárt, Faragó József szilágyi szolnoki esperest és Szász Domokos helybeli lelkészt jelölte ki. A választás a közszinaton fog megtörténni. Azonban a bázai és egyházi érdekekben egyiránt gazdag idős báró Kemény Domokos lett általános felkiáltással generalis curatorként megválasztva, s végre marosvásárhelyi tanár Szabó Samu indítványára egy oda régóta tervezett teljes joggytem felállítására tárgyban ezelőtt pár évvel hozott határozatát az egyházi főtanácsnak megújítván, annak értelmében a szükséges társai állomásokra a pályázat közelebből ki fog hirdettetni.

* Holnap a sétatér, mint említettük, már Ulrich József nagyszertű néptünnet rendez, melyből a tisztajóvedelem egyrésze a sétatér szépítése, további fejlesztésére lesz fordítva. Ez alkalommal Ulrich vízi tűzijátékot is fog rendezni, mely annál érdekesebb lesz, mert e téren kitűnő pirotechnikusnak — ki mutatónyaival a híres Stuyverrel versenyez — először van most alkalma a pirotechnica legújabb felfedezéseit bemutatni, még pedig a vizitűkrén. A sétatér egy része ez alkalommal el lesz zárva. Az első helyre belépők egy ülőhelyet is kapnak a fő partján, hol a tűzijátékot legjobban lehet látni. Ha az idő kedvezni fog, bizonyosan nagy közönség lesz e néptünnetnek, annyival is inkább, mert évek óta fogva nem volt már.

* Kapcsolatban e hírrel megemlíthetjük, hogy jövőre minden csütörtökön a kioszk előtt délután zene lesz, este pedig a szigeten.

* Erdélyi izraelita hit- és közoktatási

ügyek rendezésére kinevezett bizottmány, mint halljuk, a napokban ismét összeült folytatni tödvös munkálatait. E bizottmány élén Grün Isidorban olyan erélyes férfi áll, hogy bizton a legszebb sikert lehet várhatni, annyival is inkább, mert a magas kormánysszék bizonyosan támogatni fogja méltányos intézkedéseiket.

— Kolozsvár, június 6-án 1866. Több juhos gazdák részéről e végre felszólítva, tisztelettel kérem a t. cz. birtokos urakat, a kiknek juhnyájába az angol lincoln-juhfajjali keresztezés már annyira haladt, hogy nemesített ivadékokat hazai birtokos társaiknak is juttathatnának; miszerint velem tudatni méltóztatassanak: hogy bány darab, minő koru, nemű és vérű nemesített ivadékokat, és minő árba lennének hajlandók nyájajkából eladni. Ascher-mann Ferenc, gazd. egyleti titkár.

— Zágomból írják nekünk: Mircse Ferenc — a forradalom előtt cs. kir. százados, a forradalom alatt őrnagy a 2-dik székely gyalogezrednél — folyó évi május 28-án 60 éves korában élni megszűnt. Született volt Háromszéken Barátoson. Katonaiskolában vett nevelését után mindig a székely ezrednél szolgált. A forradalom után elítéltetvén, a Józsefstadti sanyaru várfogságban töltött 7 évet 1857 nyaráig, mikor elbocsátották. Keserves fogságának szomorú sorsát enyhíthették a munkásság, s sok kedv barátokkal társalgás, mert ezekre visszaemlékezni magános gondolatának s társas beszélgetéseinek mindig kedves tárgya volt. Hazajövele után itt Zágomban, magános életben, gazdasági, egyházi és községi ügyekkel foglalkozott; ezekről fennmaradt idejét pedig olvasásra fordította. Különös figyelemmel olvasta a hírlapokat, s a haza közügyei iránt mind végig nagy érdeklőséggel viseltetett. Csendes házi életének örömeit egyszerű barátságos körök társas élveivel is pótolni jól esett lelkének, s fesztelen kedélyes beszélgetéseiből a mivelte érzést jól ki lehetett ősmerni. Ez, s jellemének elváhatlan tulajdonai: a szigorú rend, takarékoság, s fáradhatlan munkásság minden jóknak becsülését és szeretetét megszerették neki. Tiszta s mindenben mérsékletes élete hosszú életet biztosított volna számára, de magával hozott fogházából egy terhes betegséget, mely időnként feljúlva, végre ez évben szívbajja s vízkórsággá súlyosodott, s koporsóba fektetve az életre méltó férfit. Özvegye mellett sok jó barát és ösmerős gyászolja kórán történt halálát. Béke legyen porain!!!

© Bécsben nem ismerik el Hohenzollern hget, mint Oláhország fejedelmét. Ghika Demeter, ki a hgnek egy ö Felségéhez szóló levelével érkezett Bécsbe, a cs. kir. kültügyminister gr. Mensdorff egyszerűen, mint magán egyént, fogadta. Írják, hogy miután egyelőre a herczeg elismeréséről szó sincs, a bukaresti idegen consulk se léptek vele hivatalos érintkezésbe, hanem egyenként csak mint Hohenzollern herczegét látogatták meg.

© A dunagöz-hajó-társulat rendeletet adott, hogy az Al-Dunáról minden gőzöse s naszádjai húzódjanak fel Pestre.

© Magyar nemesség. Ö Felsége f. évi május 21-ről kelt legf. elhatározásával Szalay József, egri jogakademi tanár a közoktatás terén szerzett érdemei elismeréséül díjmentesen magyar nemességgel felruházni méltóztatott.

— A kolozsvári rom. kath. főgymnasiumi dalárda 1866-dik tanévi zárünnepélyének műsorozata június 10-én 1866, délelőtti 11 órakor a városi Redouté teremben. 1. Egyházi ének, ez alkalomra szerző Berecz Ede. Előadja a dalárda. 2. „Hetedik hangverseny“ Beriotól. Hegedűn, zongora kísérettel, előadja Trandafir Miklós. 3. Egyveleg a „Fehér nő“ című operából, Boieldieu-tól. Zongorán, előadja Lukács László. 4. Népdaok, előadja a dalárda. 5. „Duo“ Ernániból. Hegedűn, előadja László Aurél. 6. Szavalmány, előadja Czikmántori Béla. 7. Potpourri Gounod „Faustjából.“ Fuvolán, zongora kísérettel, előadja Tomán József. 8. Karének. Erkel „Bánkbanjából“, előadja a dalárda. 9. Hetedik „Air Varie“ Beriotól. Hegedűn, zongora kísérettel, előadja Stracinger József. 10. Jutalom-osztás. Záradékol: 11. Induló.

— Közvizsgálatok rendje az ev. ref. főtanodában: Június 14-én d. e. 8—12 óráig a jogászok honi magánjog és perrendtartásból; d. u. 3—6 óráig a középtanodai VI-dik osztály. 15-én d. e. 8—12 óráig a II-od éves bölcsészek gondolkodás- és ismerettanból; d. u. 3—5 óráig a jogászok latin-, 5—7 ig a hellen-irodalomból. 16-án d. e. 8—12 óráig a II-od éves bölcsészek a természettanból; d. u. 3—6 óráig a középtanodai V-dik osztály. 17-én d. e. 7—12 óráig a középtanodai VI-dik osztály szóbeli szigorlata; d. u. 4—7 óráig zene- és ének-próba. 18-án d. e. 8—12 óráig a II-od éves bölcsészek a magyar birodalom történetéből; d. u. 3—5 óráig a II-od éves bölcsészek latin-, 5—7 ig a hellen-irodalomból. 19-én d. e. 8—12 óráig a jogászok oktatás- és ész-vallástanból; d. u. 3—5 óráig az elemi I-ső osztály, 5—6 ig francia nyelv. 20-án d. e. 8—11 óráig a II-od éves bölcsészek növénytanból; d. u. 3—6 óráig a középtanodai I-ső osztály. 21-én d. e. 8—12 óráig a II-od éves bölcsészek egyháztörténetből; d. u. 3—6 óráig az elemi II-dik osztály. 22-én d. e. 8—12 óráig az I-ső éves bölcsészek menyinyiség-tanból; d. u. 3—6 óráig a középtan. II-dik osztály. 23-án d. e. 8—12 óráig az I-ső éves bölcsészek

egyetemes történetből; d. u. 3—6 óráig az elemi III-dik osztály. 25-én d. e. 8—10 óráig az I-ső éves bölcsészek latin-, 10—12 ig a hellen-irodalomból; d. u. 3—6 óráig a középtanod. III-ik osztály. 26-án d. e. 8—12 óráig az I-ső éves bölcsészek magyar irodalom-történetből; d. u. 3—6 óráig az elemi IV-dik osztály. 27-én d. e. 8—12 óráig az I-ső éves bölcsészek ásvány- és földtanból; d. u. 3—6 óráig a középtan. IV-dik osztály. 28-án d. e. 9 órakor Subscriptio, érdemsorozat-felolvasás, jutalomosztás s a tanév ünnepélyes bezárása. 28-án d. u. s a következő napokon elértiségi vizsgálat.

— Az unitáriusok kolozsvári főtanodájában az 1866-ik iskolai év második felében tartandó közvizsgálat rendje: Június 14-dikén d. e. 8—11 óráig VI. VII. gymn. osztály hittanból, 11-től 12-ig I-ső éves theologusok hittanból; d. u. 3—6 ig I. és II-dik elemi osztály. 15-én d. e. 8—11-ig VII. VIII-dik gymn. osztály bölcsélemből, 11—12-ig I. III-ad éves theologusok erkölcsstanból; d. u. 3-tól 5-ig III-dik elemi osztály, 5—7-ig vallásos ének; 16-án d. e. 8—11-ig VI. VII. VIII. gymn. oszt. görögnyelvől, 11—12-ig II. és III-dik éves theol. egyházi jogból; d. u. 3—6-ig I. gymn. oszt. minden tantárgyból. 18-án d. e. 8—12-ig VI. VII-ik gymn. oszt. magyar irodalom történetéből és a VIII. gymn. oszt. aestheticából; d. u. 3—6-ig II. gymn. oszt. minden tantárgyból. 19-dikén d. e. 8—11-ig VI. VII. VIII-dik gymn. oszt. latinnyelvől, 11-től 12-ig III. éves theol. unitárius-vallás történetéből és symbolicából; d. u. 3—6-ig III-dik gymn. osztály minden tantárgyból. 20-án d. e. 8—11-ig VI. VII. VIII-ik gymn. oszt. németnyelvől, 11—12-ig I. és II. éves theol. zsidónyelvől; d. u. 3—4-ig II. éves theol. egyházi történelemből, 4—6-ig IV-dik gymn. oszt. minden tantárgyból. 21-dikén d. e. 8—11-ig VI. VII. VIII. gymn. oszt. természettanból, 11-től 12-ig I. és II-od éves theol. bibliai bevezetésből; d. u. 3—6-ig V. gymn. oszt. minden tantárgyból. 22-én d. e. 8—12-ig VI. VII. VIII. gymn. oszt. számtanból; d. u. 3—6-ig VI. VII. VIII-dik gymn. oszt. történelemből. 23-án d. e. 8—12-ig érdemsorozat elkészítése; d. u. 4 órakor az érdemsorozat felolvasása.

* „Sürgöny“ az alsóháznak a fagy által okozott gazd. kár tárgyában tett intézkedéséhez a következő megjegyzést csatolja: Az országgyűlésnek a fenyegető inség irányában gondoskodását az ország annál nagyobb megnyugvással vendi, miután a képviselőháznak ez által tanusított érdeklősége találkozik a kormány előző intézkedéseivel, a mennyiben — mint biztos forrásból értesülünk — a kormány a hatóságoknál a kellő lépéseket már is megtepte arra nézve, hogy a legbiztosabb adatoknak nyomába juthasson, melyek a szenvedett elemi csapások mérvét teljes hűséggel feltüntetik, s ez által lehetővé teendik, hogy az egész kiterjedésében felismert baj a legalkalmasabb eszközökkel orvosoltassék.

— Figyelmeztetjük szőlős-gazdáinkat, kik szőlőket az egyedül észszerű módon, nemes és bőven termő jó fajokkal akarják beültetni, hogy egyik híres erdélyi szőlőművelőnk, országgyűlési képviselő, hilibi Gál János ur az idén is eladásra több ezer gyökerező szőlővesszőt és késajfa fát fog kiállítani, melyek megrendelése reánk erdélyiekül annál célszerűbb, mint hogy azt közel Erdélyben kaphatjuk mikéfalvi és szász-csávási szőlőjéből, melyekben a külön fajokat nagy szorgalommal már több évek óta külön táblákba elkülönítette és így a fajok össze nem elegyedhetnek; továbbá ily közeli helyen a hosszas hozatallal okoztatni szokott elszáradásoktól és aránytalanul nagyra rugó szállítási költségektől is mentek leendünk; és a fagy sem ártott közelebből nekik, mely pedig a magyarországi, sőt a külföldi szőlő-iskolákban is oly nagy károkat okozott, minél fogva a vesszőknek azokban kiérése az idén annyira kétségesé vált. A nála megrendelhető fajok a következők: A.) Asztali szőlők szagosak: I. Izabella apró szemű elején érő. II. Izabella nagyszemű. III. Passatutti (muskatály király). IV. Musque croquant (francia ropogós muskatály). V. Musque d'Alexandrie Blanc (fehér kecskecsü muskatály). VI. Smyrni muskatály. VII. Hamvas muskatály. VIII. Fekete muskatály. IX. Hazai sárga muskatály. a.) Veres francia muskatály (muscet frontignan). b.) Musque d'Alexandrie noir (fekete kecskecsü muskatály). c.) Capucinus muskatály. B.) Asztali szőlők nem szagosak: X. Genuai fehér. XI. Decandolle veres. XII. Uva Reginae. XIII. Pineangrise. XIV. Burgundi fekete. XV. Molnár szőlő. XVI. Veres málsázi. XVII. Fehér Chasselas. XVIII. Veres Chasselas (ezen fajokból a XIII-tól a XVIII-ig egyszersmind kitűnő elején érő és bőven termő borszőlők). XIX. Hazai fehér kecskecsü. XX. Hazai fekete kecskecsü. XXI. Appuliai. C.) Borszőlők külföldiek: XXII. Riezling. XXIII. Veres füzerestramini. o.) Oporto (portugalli kék szőlő). D.) Borszőlők hazaiak: XXIV. Veres bakator. XXV. Kőr. XXVI. Király. XXVII. Somszölő. XXVIII. Jár-dován. XXIX. Vékonyhaju. XXX. Sárfehér. Árak: az I-től a XIII-ig: egy gyökerező porhajás 10 kr. Egy késajfa 5 kr.; — a XIV-től a XXI-ig: a gyökerező száza 6 frt, a késajfa száza 3 forint; ezere a gyökerezőnek 40 ft, a késajfának 20 frt; — a XXII-től az o-ig: a gyökerező porhajás ezere 3 frt, a késajfa ezere 10 frt; — a XXIV-től a XXVII-ig: gyökerező porhajás ezere 20 frt, a késajfa ezere 10 ft; — a XXVIII-tól a XXX-ig: gyökerező porhajás ezere 10 ft, a késajfa ezere 10 ft; — a XXXI-től a XXXII-ig: gyökerező porhajás ezere 10 ft, a késajfa ezere 10 ft.

a gyökerező porhajás ezere 20 ft, a késajfa ezere 5 ft. A megrendelések jövő július első napja előtt egyenesen képviselő hilibi Gál János urhoz Pestre, kalaptele 11. szám alatti szállására megteendők. Áraik szűrtet után az átvételkor fizetendők.

* Caprera szigetén most Garibáldi sürtlen látogatja. Türr tábornok, ki az önkéntes csapatoknál fog alkalmaztatni, hosszabb ideig volt ott, most pedig Viktor Emánuel egyik hadsegéde van az exdicatornál.

* Garibáldi. Az olasz határról írják: Garibáldi megérkezését a szárazföldre, mi az ellenségeskedések megkezdésével lenne tekintendő, mindig tovább és tovább halasztják, ámbár a tbk már régen készen van. Minthogy pedig most a párisi conferentia igen valószínű, akként vélekednek, hogy Garibáldi csak akkor fog majd a szárazföldre jöni, ha ezen utolsó diplomatiai kísérlet is haszontalannak bizonyulandott be. A király és Garibáldi között azonban állítólag a legbensőbb szívélyesség uralkodik s Trechi ezredes által Caprerába vitt irat, melyben Garibáldi az öökdi hadtest tábornokává nevezetik ki, öt igen megindította volna. Garibáldi tudvalevőleg nem rég kénytelen volt Genuában csata-paripáját eladni, melyet a király vett meg. A király most ezeket írta levelében: Tábornok! ha ön most szárazföldre jő, lovát felkantarozva és megnyergelve fogja találni, mint Varese és Catalafmi mellett.

* Favetti Károly, görzi községi titkár ellen a legújabb időkben a honároló merényletekben való részvételnek oly tetemes gyannjelei merültek fel, hogy a hatóság a megkezdendő büntényítő eljárás biztosításul Favetti elfogatását volt kénytelen elrendelni. Favettit ennek folytán mult kedden kerületi hivatalba idézték, hol letartóztatása tudtára adatott, s innen a trieszti orsz. törvényszéknek szolgáltaták át.

* Jellemző Franciaország magatartására nézve, hogy Randon tábornagy és hadügyminister parancsára nagy mennyiségű osztrák tábornoki térképet photographiai uton lehető gyorsasággal készítenek, minthogy a szükséglet a készlet megszese felülmúlja.

* Antonaz Antal Triesztben tartózkodott journalistának mult csütörtökön tudtára adták, hogy 24 óra alatt hagyja el az austriai államokat. Több más trieszti egyénre is hasonló kiutasítás vár.

Politikai hírek.

Austria. A „Börsenh.“ nak írják Bécsből: Austria azon esetre, ha a herczegségek netalan Poroszország birtokába jutnának, semmiféle kárpótást el nem fogadhat, hanem a középállamokkal szemben lekötve lévén, a mellett kell maradnia, hogy a herczegségek a német szövetségnek adassanak át. A conferentia képtelen leszen az erőszakos megoldást megakadályozni, ha Poroszország makacsan fogja magát mutatni.

A „Presse“-nek írják: Mintegy három nap óta élénkebb mozgalmat fejtenek ki a porosz csapatok a szász határokon. Ugy látszik, mintha Lausitz és Silézia felé kanyarodnának, legalább Naumburg, Merseburg, Weisenfelsből a csapatok most ezen irányba vették útjokat. A szász határ maga már is porosz zárvonallal van körül fogva.

Angolország. London, június 5. A mai „Times“ írja: A francia kormány táviratlag azon közlést intézte az angol kormányhoz, hogy a conferentia nem léteztethet.

Franciaország. Páris, jun. 2. A conferentia vonatkozó meghívására Austria oly választ adott, mely a békereményeket nagyon lehangolja. Ha az alkudozások sikertelenek maradnak, úgy Drouyn urat Waleusky fogja a kültügyministeriumban felváltani. Ausztriának a német szövetséghez beadott nyilatkozatát több oldalról arra irányzott kísérletnek tekintik, hogy a congressusi javaslat elől kitérjen. Gortschakoff herczeg, ki közvényben szenved, e hó 10-ke előtt nem jő Párisba. Beszélük, hogy a császár személyesen szándékozik megnyitni a conferentiát. Minthogy a semleges hatalmak nem készítettek batározott programot most a császár személyesen állapítaná meg annak alapvonásait, s bizonyos kényes kérdéseket, melyeket miniszterének nem igen lehetne illetnie, praegnans módon fejtegetne. A császár már több ízben lépett közbe személyesen benyolódott körülmények közt oly batározottan s oly sikerrel, hogy nem éppen valószínűtlen, a mit beszélnek róla.

Páris, jun. 5. A „Patrie“ írja: Grammont hg ma tért vissza Bécsbe s különös utasításokat vizsgatával, melyek az osztrák válasz folytán közbejött esetre vonatkoznak. III. Napoleon Miksa mexikoi császárhoz intézett sajátkező iratban azt kívánta volna, hogy a vámok a kölcsön biztosítása tekintetéből francia kezelés alá adassanak, s megtagadás esetére csapatainak azonnali visszavonásával fenyegetőzött.

Olaszország. Florenz, június 2. Az „Opinione“ egy vezércikkben ezt mondja: „Kormányunk jogosítva van, a conferentia figyelmét felhívni, hogy körvonaloztassanak a határok, melyeket a conferentiának nem lehet túllépnie. A két első ülésben világosan ki kell tünnie annak, vajlon meg van-e találya a kiengesztelődés alapja; ellenkező esetben a résztvevő hatalmak visszanyerik cselekvési szabadságukat.“

